

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **B. B.**

skazanego z art. 197 §1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2024 r.,

wniosku obrońcy skazanego B. B. o wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka od rozpoznania sprawy IV KK 339/24

p o s t a n o w i ł:

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. wyłączyć SSN Antoniego Bojańczyka od rozpoznania sprawy IV KK 339/24.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Prezesa Izby Karnej z dnia 22 listopada 2024 r. SSN Antoni Bojańczyk został wyznaczony do rozpoznania sprawy IV KK 339/24. W dniu 27 listopada 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego B. B. o wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka od rozpoznania sprawy z uwagi na wystąpienie okoliczności mogącej wywołać wątpliwość co do jego bezstronności.

Uzasadniając swój wniosek obrońca podał, że postępowanie kasacyjne w sprawie przeciwko B. B. prowadzone pod sygn. akt IV KK 343/23 zostało zakończone postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2024 r. o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnych. W składzie Sądu Najwyższego zasiadali: SSN Marek Motuk, SSN Małgorzata Bednarek, SSN Ryszard Witkowski. Na skutek wniesionej przez obrońcę skazanego sygnalizacji wystąpienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2

k.p.k. postępowanie kasacyjne zostało wznowione z urzędu postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 31 lipca 2024 r. (sygn. akt IV KO 78/24).

Wniosek o wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka uzasadniony jest tym, że dotyczą go te same okoliczności, które dotyczyły sędziów zasiadających w składzie Sądu Najwyższego rozpoznającego kasację w sprawie przeciwko B. B. o sygn. akt IV KK 343/23. Został bowiem powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy zasługiwał na uwzględnienie. Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Wykładni art. 41 § 1 k.p.k. należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić skuteczną ochronę prawa strony do rozpoznania konkretnej sprawy przez niezależny i bezstronny sąd. Oznacza to, że wykładnia ta powinna umożliwiać także kontrolę tego, czy w konkretnej sprawie nie dochodzi do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPC. Zgodnie z wyrokiem ETPC z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, udział w procesie powoływania w Polsce sędziów takiego organu, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa, w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. powoduje, że skład orzekający, w który wchodzi osoba tak powołana na urząd sędziego, nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC (*por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, z. 10, poz. 41; 13 października 2021 r., II KO 30/21, LEX nr 3520480*).

Sąd Najwyższy badając w trybie art. 41 § 1 k.p.k. wniosek o wyłączenie sędziego powinien mieć na względzie także stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i uwzględniać fakt, że orzeczenie wydane przez skład sądu z

udziałem osób powołanych na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie w/w ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., będzie obciążone wadą traktowaną przez ETPCz jako naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, a na gruncie prawa polskiego, jako bezwzględna przyczyna odwoławcza w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Wyznaczony do rozpoznania kasacji w przedmiotowej sprawie Sędzia Antoni Bojańczyk powołany został na urząd sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Już sam udział w procedurze powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami w/w ustawy prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z uwagi na sprzeczną z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej zależność tego organu od władzy wykonawczej i brak reprezentacji środowiska sędziowskiego (*por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22*). Skutek taki wynika z wyjątkowego statusu sędziów Sądu Najwyższego i kluczowych kompetencji tego Sądu, mającego gwarantować niezakłócone, prawidłowe funkcjonowanie demokratycznego państwa prawnego oraz obiektywny standard niezależności, niezawisłości i bezstronności orzekania (*por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, z. 2, poz. 7*).

Jedyną możliwością usunięcia wyżej omówionych, uzasadnionych wątpliwości natury konwencyjnej i konstytucyjnej, jak również zapewnienia stronie postępowania składu Sądu Najwyższego, w którym nie uczestniczą sędziowie wobec których w orzecznictwie Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, oraz w piśmiennictwie formułowane są rzeczowe, silnie uzasadnione zastrzeżenia odnoszące się do udziału w procedurze nominacyjnej niespełniającej wymogów obiektywizmu i niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej, było zatem uwzględnienie

wniosku i wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygnaturze akt IV KK 339/24.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji

[J.J.

[a.ł.]